

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๔๕

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เรื่อง พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ ประกอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจาก พันเอก ศราวุธ กลิ่นมาหอม เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง พันเอก จาตุภัทร รัตนวิจิตร เป็นจำเลย ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาท โดยบรรยายฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๕ จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับทำเนียบประวัติ บัตรประจำตัว การเกษียณอายุ การย้ายประเภท การเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล การตรวจสอบเวลาราชการและสถิติเกี่ยวกับกำลังพลและกรรมวิธีข้อมูลกำลังพล ด้วยเครื่องจักรคำนวณ ดำเนินการตรวจสอบทำเนียบประวัติตุลาการ จำเลยได้รับเอกสารหนังสือรับรองผลการปฏิบัติงานโจทก์ไว้ตามหน้าที่แล้ว จำเลยมีหน้าที่ต้องรักษาไว้ซึ่งเอกสารดังกล่าว แต่จำเลยหาได้กระทำตามหน้าที่ดังกล่าวไม่ จำเลยบังอาจทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ เป็นเหตุให้ไม่มีเอกสารหนังสือรับรองผลการปฏิบัติงานของโจทก์บันทึกลงประวัติ ในสมุดลงทะเบียนประวัติรับราชการทหารอันเป็นการกลั่นแกล้งโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจากการไม่ได้รับการพิจารณาให้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ จำเลยใช้อำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ เจตนากลั่นแกล้งโจทก์ด้วยการไม่พิมพ์ชื่อโจทก์ลงไปในบัญชีแผนปรับย้าย ทั้ง ๆ ที่จำเลยทราบดีว่า โจทก์มีลำดับอาวุโสชั้นยศ พันโท อยู่ในลำดับที่ ๒ ตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการจัดลำดับอาวุโสของข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย มิได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในอัตราพันเอก การกระทำของจำเลยเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้โจทก์ต้องเสียอาวุโสในการที่โจทก์จะได้รับการพิจารณาให้เลื่อนตำแหน่งครองยศสูงขึ้น

เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๔ จำเลยใช้อำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ ไม่เสนอชื่อโจทก์ให้ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งสูงขึ้นในอัตราพิเศษ ไม่เสนอหนังสือรับรองผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด และไม่เสนอผลการศึกษาของโจทก์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทให้คณะกรรมการพิจารณาการปรับย้ายของกรมพระธรรมนุญพิจารณาทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรมีอาวุโสชั้นยศพันโท ในอันดับที่ ๒ ต้องเสียอาวุโสไป

เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จำเลยใช้อำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ บังอาจให้ข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับการปรับย้ายตุลาการพระธรรมนุญต่อเจ้ากรมพระธรรมนุญว่า โจทก์สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีได้เป็นหลักสูตรทางด้านกฎหมายที่ต้องนำมาใช้กับเหล่าทหารพระธรรมนุญโดยตรง อีกทั้งโจทก์เป็นผู้มีความประพฤติไม่เหมาะสมแก่การดำรงตำแหน่งตุลาการพระธรรมนุญ (อัตรา พันเอก) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ว่างอยู่ ความสามารถและผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของโจทก์ ยังไม่มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะดำรงตำแหน่งสูงขึ้น การกระทำของจำเลยเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายมิได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น นอกจากนั้น การกระทำของจำเลยยังเป็นการหมิ่นประมาทใส่ความโจทก์ต่อเจ้ากรมพระธรรมนุญ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๕๑ และประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๓ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓

ต่อมา วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จำเลยยื่นคำร้องความว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องขอหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ และประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ เพราะโจทก์มิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๔ ที่กำหนดว่า “การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหายื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี” จำเลยเป็นข้าราชการ

เป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มาตรา ๔ และคดีนี้เป็นคดีฟ้องใหม่เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จึงมิเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๘๖ (๒) ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา (๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดจากการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดี หรือ (๒) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว” ขอให้ศาลยกฟ้องโจทก์โดยศาลไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง

เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โจทก์ยื่นคำร้องเพิ่มเติมคัดค้านคำร้องจำเลยว่า โจทก์ไม่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ ตามที่จำเลยกล่าวอ้าง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวได้จะต้องมีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน ทั้งนี้โดยนัยมาตรา ๕๓ และเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๘๖ (๒) ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา... (๒) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว” จะเห็นได้ว่า โจทก์ไม่ได้ถูกบังคับตามกฎหมายดังกล่าว แต่เป็นเรื่องที่โจทก์มีสิทธิใช้ทางเลือกตามมาตรา ๘๖ (๒) เมื่อศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกันและอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ก็ไม่เห็นความจำเป็นที่ศาลจะต้องให้โจทก์ไปปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวให้ครบถ้วนก่อน คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้เสียหายตามกฎหมายจึงมีสิทธิในการเลือกดำเนินการตามกฎหมาย ไม่อยู่ในบังคับตามกฎหมายที่จำเลยอ้างแต่อย่างใด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาโดยลำพัง กฎหมายจะต้องบังคับไว้ในทำนองเดียวกันว่า ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องต่อศาลโดยลำพัง ให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๘ จะต้องกำหนดให้ศาลส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวต่อไป หรือไม่เช่นนั้นก็ต้องกำหนดว่า ให้ศาลยกฟ้องโจทก์และส่งให้โจทก์ไปดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแต่กรณีเช่นนี้ไม่มีกฎหมายระบุไว้เช่นที่ว่านั้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายจากการกระทำโดยผิดกฎหมายของจำเลย โจทก์จึงเป็นบุคคลผู้มีสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ประกอบกับพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ศาลทหารในเวลาปกติให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา แต่ถ้าผู้เสียหายมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแล้ว ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์” และมาตรา ๑๖ ที่บัญญัติว่า “บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร คือ (๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ” โจทก์ซึ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารและมีอำนาจฟ้องจำเลยในคดีนี้กับทั้งดำเนินคดีต่อจำเลยโดยการนำคดีมาสู่ศาลตามกฎหมาย ไม่ได้ถูกบังคับโดยกฎหมายที่จำเลยอ้าง แต่เป็นเรื่องกฎหมายให้สิทธิโจทก์เลือกกระทำการตามกฎหมาย โดยเป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลหรือเป็นผู้กล่าวหาตามกฎหมายดังกล่าว อำนาจฟ้องโจทก์ยังคงสมบูรณ์ตามกฎหมาย โจทก์จึงขอให้ศาลมีคำสั่งไม่รับคำร้องของจำเลย และเนื่องจากคดีนี้อยู่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเป็นเรื่องระหว่างศาลกับโจทก์ จำเลยยังไม่มีสิทธิดำเนินการอย่างใดนอกจากที่กฎหมายกำหนด

ต่อมา วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งว่า ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนมูลฟ้องได้ความในเบื้องต้นว่า โจทก์และจำเลยเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ ซึ่งต่างเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ก่อนที่จะได้วินิจฉัยว่าคดีมีมูลตามฟ้องโจทก์หรือไม่นั้น สมควรได้วินิจฉัยคำร้องขอให้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นของจำเลยเสียก่อนว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามมาตรา ๔๓ ได้ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔ และในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๕ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ หาได้ตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ แต่ประการใด เมื่อโจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ จึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาทอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้

ปัญหาต่อไป คือ คดีโจทก์มีมูลหรือไม่ ศาลทหารกรุงเทพได้พิเคราะห์เห็นว่า คดีมีมูล เฉพาะในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานทำให้เสียหาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ ไร้ประโยชน์ ซึ่งเอกสารอันเป็นหน้าที่ของคนที่จะปกครองหรือรักษาไว้ และข้อหาเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และเป็นทหาร ขัดจีน หรือละเลยมิกระทำให้ตามคำสั่งและข้อบังคับ ส่วนข้อหาหมิ่นประมาท นั้น โจทก์มิได้นำสืบ ให้ปรากฏข้อเท็จจริง เห็นว่า ไม่มีมูลพอที่จะประทับรับฟ้องไว้พิจารณา จึงมีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้ พิจารณาเฉพาะข้อหาที่มีมูลดังกล่าว

จำเลยได้ยื่นคำร้องว่า คำสั่งให้ประทับฟ้องของศาลทหารกรุงเทพดังกล่าวขัดต่อเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็น ผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้น จะอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการช่วยเหลือกัน หรือถ่วงแก้ต่างฟ้องร้องกัน และเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งศาลทหารกรุงเทพก็ได้มี คำพิพากษาวางแนวทางการฟ้องคดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้แล้วว่า หากเจ้าหน้าที่ ของรัฐกระทำความผิดดังกล่าว การไต่สวนและการวินิจฉัยในกรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ ทั้งนี้ตามคำพิพากษาของศาลทหารกรุงเทพ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๐/๒๕๕๕

ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำแถลงเพิ่มเติมว่า รัฐธรรมนูญ มีสาระสำคัญ คือ ส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เพิ่มขึ้น และปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการป้องกัน มิให้มีการใช้อำนาจในการปกครองแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องในทางที่มิชอบหรือ ทุจริตด้วยประการใด ๆ โดยรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการ ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร้ายวผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ โดยเฉพาะตามมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๕ (๒) ได้บัญญัติให้ดำเนินการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และมาตรา ๓๓๑ ได้กำหนดสาระสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้ อันเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างแจ่มชัดที่จะให้บังคับใช้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นกฎหมายเฉพาะในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ เป็นกฎหมายพิเศษที่ได้ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา ๑๕ (๓) ได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาตรา ๘๔ ได้บัญญัติให้สิทธิผู้เสียหายจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา ยื่นคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ เป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมาตรา ๘๕ ให้สิทธิผู้เสียหายที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกทางหนึ่งได้ นอกจากนี้ มาตรา ๔๗ ก็ได้บัญญัติให้สิทธิเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดี ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ก็จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ นี้

สำหรับคดีนี้ แม้พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ กำหนดให้สิทธิผู้เสียหาย ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาก็ตาม แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ เป็นกฎหมายพิเศษที่รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัย เมื่อคดีนี้เป็น การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจนำคดีที่เกี่ยวกับ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการมาฟ้องเองได้

ปัญหาว่า โจทก์มีสิทธิเลือกใช้กฎหมายโดยเลือกฟ้องคดีเองโดยไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ได้หรือไม่ เห็นว่า ไม่มีกฎหมายใดกำหนดให้สิทธิผู้เสียหายที่จะเลือกใช้กฎหมายได้ ส่วนพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญศาลทหาร ฯ เป็นกฎหมายทั่วไป ดังนั้น จึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายพิเศษ นอกจากนี้การเลือกใช้กฎหมายดังกล่าว เป็นโทษแก่จำเลย กล่าวคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มาตรา ๔๗ บัญญัติให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหา แต่กรณีผู้เสียหายฟ้องคดีเองในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยไม่มีสิทธิให้การต่อสู้คดี จึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

โจทก์ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำแถลงของจำเลยว่า คดีนี้ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเบื้องต้นในปัญหานี้ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วว่าโจทก์มีอำนาจฟ้อง รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มิได้บัญญัติตัดสิทธิไม่ให้นำคดีมาฟ้องต่อศาลเลย นอกจากนี้ โจทก์ยังมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ที่จะฟ้องคดีได้เอง

ศาลทหารกรุงเทพได้วินิจฉัยคำร้องขอให้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นของจำเลยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามมาตรา ๔๓ ได้เฉพาะในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔ และในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๕ แต่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มิได้มีบทบัญญัติใดที่ตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายที่จะได้สิทธิในการฟ้องคดีอาญาเองตามที่กฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติบัญญัติให้อำนาจไว้ เมื่อเป็นผู้เสียหายตามความผิดในทางอาญาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนั้น เมื่อโจทก์และจำเลยเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์ในฐานะผู้เสียหายจึงมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการต่อศาลทหารกรุงเทพได้ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง

ที่จำเลยอ้างว่า ได้มีคำพิพากษาศาลทหารกรุงเทพ คดีแดงที่ ๒๐/๒๕๕๘ ได้วินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานแล้วนั้น เห็นว่า คำพิพากษาดังกล่าวเป็นการยกฟ้องโจทก์ในเรื่องเกี่ยวกับการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนที่ไม่ชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต ฯ เช่นเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่จำเลยยกกล่าวอ้าง ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง อีกทั้งคดีนี้โจทก์มิได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพราะประสงค์จะดำเนินคดีเอง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพ

จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลทหารกรุงเทพว่า ศาลได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๓ ว่า โจทก์เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาทอันเป็นความผิดต่อศาลทหารกรุงเทพได้ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องและได้มีคำสั่งประทับฟ้องเฉพาะในข้อหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ นั้น จำเลยเห็นว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) โดยคำสั่งของศาลทหารกรุงเทพดังกล่าวขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้น จะอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ทั้งนี้เพื่อมิให้มีการช่วยเหลือกันหรือกลั่นแกล้งฟ้องร้องกัน และเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ

ก. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ฯ เพื่ออนุวัตให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาด กรณีที่กล่าวหาว่าร้ายผิดปกติ การกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ฯ มิได้ยกเว้นให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ฯ กรณีของโจทก์อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ

ข. การที่ศาลทหารกรุงเทพวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายมีอำนาจยื่นฟ้องจำเลยได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ นั้น ทำให้สิทธิ

ในการต่อสู้คดีถูกจำกัด เพราะตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ จำเลยไม่มีสิทธิ นำพยานมาสืบในชั้นได้สวนมูลฟ้อง จำเลยไม่ได้รับความคุ้มครองในทางกฎหมายเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อจำเลยเพราะเหตุแห่ง สถานะของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ บุคคล ผู้เป็นทหารย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

ดังนั้น การที่ศาลทหารกรุงเทพนำพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง มาใช้วินิจฉัย เมื่อโจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ จึงเป็นบุคคลในอำนาจศาลทหาร ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่า กระทำความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้ และศาลทหารกรุงเทพมีอำนาจ ได้สวนมูลฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และยังไม่ มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงขอให้ศาลทหารกรุงเทพ รอการพิจารณาไว้ชั่วคราวและส่งคำโต้แย้งของจำเลยไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลทหารกรุงเทพพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า ในการที่ศาล จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่กรณีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่ง กฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย และเนื่องจากตามคำร้องของจำเลยยังไม่มีความวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งคำสั่งให้ศาลทหารกรุงเทพ เพื่อทราบ

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้...

(๓) ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัวผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ฯลฯ”

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลทหารในเวลาปกติให้อัยการทหารหรือผู้เสียหาย ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา แต่ถ้าผู้เสียหายมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแล้ว ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์”

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “วิธีพิจารณาความอาญาทหาร ให้นำกฎหมาย กฎและข้อบังคับ ซึ่งออกตามกฎหมายฝ่ายทหารมาใช้บังคับ ถ้าไม่มีกฎหมาย กฎและข้อบังคับฝ่ายทหารก็ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าวิธีพิจารณาข้อใดซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่จะใช้ได้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลจัดการสั่งต่อไป”

(๑) ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลย โดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้วให้จัดการตามอนุมาตรา (๒)

ฯลฯ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยโดยบัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองในกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการได้สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์กรณีมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม โดยให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในสามสิบวัน เพื่อจะได้ดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติถึงสิทธิของบุคคลที่จะฟ้องคดีในศาลทหารในเวลาปกติ ซึ่งกำหนดให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดี แต่ถ้าผู้เสียหายมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแล้ว ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์ กรณีตามคำร้องโจทก์และจำเลยเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ ซึ่งต่างเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร โจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่า กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาทอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้ เมื่อคดีอยู่ในอำนาจศาลทหาร ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ บัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาทหาร ที่แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยทั่วไป โดยให้นำกฎหมาย กฎ และข้อบังคับซึ่งออกตามกฎหมายฝ่ายทหารมาใช้บังคับ ถ้าไม่มีกฎหมาย กฎ และข้อบังคับของฝ่ายทหาร จึงจะนำกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าไม่มีวิธีพิจารณา ซึ่งประมวลกฎหมายความอาญาบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ก็ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่จะใช้ได้

ตามคำร้อง โจทก์ จำเลย เป็นทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ การดำเนินกระบวนการพิจารณาจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ กล่าวคือ ให้นำกฎหมาย กฎและข้อบังคับซึ่งออกตามกฎหมายฝ่ายทหารมาใช้บังคับ กรณีที่ทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง ถ้าไม่มีกฎหมายฝ่ายทหารในเรื่องการไต่สวนมูลฟ้องไว้ จึงต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลจัดการดังต่อไปนี้ (๑) ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ให้ไต่สวนมูลฟ้อง ... ซึ่งศาลทหารกรุงเทพก็ได้ดำเนินการไต่สวนมูลฟ้องก่อนแล้ว จึงมีคำสั่งว่า คดีมีมูลความผิดและให้ประทับฟ้องไว้พิจารณาสำหรับความผิดตามฟ้องบางมาตรา จึงเห็นว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ใช้บังคับกับทุกคนที่มีคู่ความที่เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการอย่างเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

สำหรับกรณีที่ว่า การที่โจทก์ไม่ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) ก่อนที่จะยื่นฟ้องคดี จะทำให้พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ และ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) หรือไม่นั้น เห็นว่า เป็นเรื่องที่โจทก์จะเลือกใช้สิทธิร้องทุกข์กล่าวโทษก่อนหรือจะฟ้องคดีเอง ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องบทบัญญัติของกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ